

Autoevaluce školy v oblasti podpory rozvoje strategií učení cizím jazykům

Inventář pro učitele 5. – 9. ročníků

Inspirováno dotazníkem *Young Learners' Language Strategy Use Survey* autorů A. D. Cohena a R. L. Oxfordové (2002).

Jedná se o výuku cizího jazyka: angličtina, němčina, francouzština nebo ruština

Uvedená tvrzení vyjadřují, jaké příležitosti k osvojování strategií učení cizímu jazyku se ve výuce vyskytují. Zatrhněte **ano**, pokud danou aktivitu ve výuce realizujete. Zatrhněte **ne**, pokud výuku tvrzení nepopisuje.

Poslech

Co děláme, aby žáci poslouchali více:

- | | |
|---|-----------------|
| 1. Posloucháme písničky nebo básničky v daném cizím jazyce. | ano - ne |
| 2. Sledujeme různé televizní pořady nebo videa v cizím jazyce. | ano - ne |
| 3. Chodíme na filmy nebo představení v cizím jazyce. | ano - ne |
| 4. Říkám žákům, aby si procvičovali poslech tím, že poslouchají daný cizí jazyk, když ho někde slyší. | ano - ne |

Co děláme, aby žáci rozuměli vyslovovaným hláskám:

- | | |
|---|-----------------|
| 5. Hledáme hlásky v daném cizím jazyce, které se vyslovují podobně jako hlásky v češtině. | ano - ne |
| 6. Učíme se výslovnost neznámých hlásek. | ano - ne |

Co děláme, aby žáci rozuměli tomu, co slyší:

- | | |
|--|-----------------|
| 7. Učím je zachycovat důležitá slova. | ano - ne |
| 8. Učím je zaměřovat se na to, co je zajímavé. | ano - ne |
| 9. Učím žáky zachycovat slova, která se opakují. | ano - ne |

Co radím žákům, aby dělali, když stále nerozumí tomu, co někdo říká:

- | | |
|---------------------------|-----------------|
| 10. Požádat o zopakování. | ano - ne |
|---------------------------|-----------------|

- | | |
|---|-----------------|
| 11. Požádat člověka, se kterým mluví, aby zpomalil. | ano - ne |
| 12. Zeptat se. | ano - ne |
| 13. Odhadnout význam z tónu hlasu (např. rozzlobený nebo šťastný). | ano - ne |
| 14. Odhadnout význam z toho, jak se ten člověk pohybuje nebo stojí. | ano - ne |
| 15. Odhadnout význam z toho, co již bylo řečeno. | ano - ne |

Slovní zásoba

Co děláme, aby si žáci zapamatovali nová slovíčka:

- | | |
|---|-----------------|
| 16. Seskupujeme slovíčka podle slovních druhů (např. podstatná jména, slovesa, přídavná jména). | ano - ne |
| 17. Spojujeme si výslovnost nového slovíčka s výslovností slova, které už znají. | ano - ne |
| 18. Používáme rýmy, aby si nová slovíčka zapamatovali. | ano - ne |
| 19. Říkám jim, aby si představili obrázek nového slovíčka v mysli. | ano - ne |
| 20. Píšeme nová slovíčka ve větě. | ano - ne |
| 21. Píšeme si nová slovíčka na kartičky. | ano - ne |
| 22. Nejprve si nová slovíčka několikrát procházíme. | ano - ne |
| 23. Později si opakujeme dříve naučená slovíčka. | ano - ne |

Mluvení

Co děláme, aby žáci procvičovali mluvení:

- | | |
|--|-----------------|
| 24. Procvičujeme výslovnost, dokud slovo neumí vyslovit dobře. | ano - ne |
| 25. Učím žáky napodobovat způsob, jakým mluví rodilí mluvčí. | ano - ne |
| 26. Říkáme si nové výrazy nahlas. | ano - ne |
| 27. Procvičujeme si novou gramatiku, když mluvíme. | ano - ne |

Co děláme, aby žáci více mluvili s jinými lidmi:

- | | |
|---|-----------------|
| 28. Říkám jim, že je dobré začínat rozhovor. | ano - ne |
| 29. Říkám jim, že je dobré změnit téma, když neznají slovíčka, která potřebují. | ano - ne |
| 30. Říkám jim, ať si předem plánují, co chtějí říct. | ano - ne |
| 31. Říkám jim, ať požádají osobu, se kterou mluví, aby je při mluvení opravovala. | ano - ne |

Co děláme, když si žáci nemohou vzpomenout na slovíčko nebo výraz, který chtějí říct:

- | | |
|--|-----------------|
| 32. Mohou požádat někoho o pomoc. | ano - ne |
| 33. Říkám jim, ať to zkusí říct jinak. | ano - ne |
| 34. Mohou to říct česky. | ano - ne |
| 35. Mohou použít česká slova a vyslovit je jakoby cizím jazykem. | ano - ne |
| 36. Mohou ukázat rukama nebo tělem, aby jim ten druhý porozuměl. | ano - ne |

Čtení

Co děláme, aby žáci četli v cizím jazyce více:

- | | |
|--|-----------------|
| 37. Čteme hodně v cizím jazyce. | ano - ne |
| 38. Říkám žákům, ať si čtou pro zábavu v daném cizím jazyce. | ano - ne |
| 39. Říkám žákům, ať si hledají ke čtení to, co je zajímavá. | ano - ne |
| 40. Říkám žákům, ať si hledají ke čtení věci, které nejsou příliš obtížné. | ano - ne |

Co děláme, aby žáci rozuměli tomu, co čtou:

- | | |
|--|-----------------|
| 41. Říkám jim, ať nejprve rychle text projdou, aby zjistili, o čem je. | ano - ne |
| 42. Hledáme v textu důležité informace. | ano - ne |
| 43. Čteme věci více než jednou. | ano - ne |
| 44. Říkám jim, ať se dívají na obrázky a čtou text pod nimi. | ano - ne |
| 45. Říkám jim, ať se dívají na nadpisy. | ano - ne |
| 46. Vedu je k přemýšlení o tom, co bude v textu následovat. | ano - ne |
| 47. Přerušíme čtení a ujasníme si, co jsme právě četli. | ano - ne |
| 48. Říkám jim, ať si podtrhávají části, které se zdají důležité. | ano - ne |
| 49. Říkám jim, ať si označují text různými barvami, aby lépe rozuměli. | ano - ne |
| 50. Říkám jim, ať si kontrolují, jak moc textu rozuměli. | ano - ne |

Co děláme, když žáci nerozumí tomu, co čtou:

- | | |
|---|-----------------|
| 51. Říkám jim, ať odhadnou význam tím, že použijí náznaky z jiných částí textu. | ano - ne |
| 52. Používáme slovník, aby si význam vyhledali. | ano - ne |

Psaní

Co děláme, aby žáci psali více:

- | | |
|--|-----------------|
| 53. Procvičujeme si psanou formu slovíček. | ano - ne |
| 54. Říkám jim, ať si při výuce dělají poznámky v cizím jazyce. | ano - ne |
| 55. Říkám jim, ať si píší jiné poznámky v cizím jazyce. | ano - ne |
| 56. Píšeme v cizím jazyce jiným lidem. | ano - ne |
| 57. Děláme v cizím jazyce písemné práce. | ano - ne |

Co děláme, aby žáci psali lépe:

- | | |
|---|-----------------|
| 58. Říkám jim, aby si plánovali, co se chystají psát. | ano - ne |
| 59. Používáme slovník. | ano - ne |
| 60. Říkám jim, aby si přečetli, co napsali, aby viděli, jestli je to dobré. | ano - ne |
| 61. Říkám jim, aby požádali někoho o opravu toho, co napsali. | ano - ne |
| 62. Říkám jim, aby si přepsali, co napsali, aby to vylepšili. | ano - ne |
| 63. Říkám jim, aby používali kontrolu pravopisu nebo gramatiky na počítači. | ano - ne |

Co děláme, když si žáci nemohou vzpomenout na slovíčko nebo frázi, kterou chtějí napsat:

64. Říkám jim, aby požádali někoho, aby jim poradil. **ano - ne**
65. Říkám jim, ať to zkusí říci jiným způsobem. **ano - ne**
66. Mohou použít slovo z češtiny a pokračovat v psaní. **ano - ne**
67. Mohou použít slova z češtiny, ale přidat k nim koncovky z cizího jazyka. **ano - ne**

Překlad

Co děláme, když překládáme:

68. Radím žákům, aby si promysleli, co chtějí říct nebo napsat česky, a pak to přeložili do cizího jazyka. **ano - ne**
69. Překládáme při čtení, aby se žáci ujistili, že tomu rozumí. **ano - ne**
70. Překládáme části toho, co někdo říká do češtiny, aby si to žáci lépe zapamatovali. **ano - ne**

Co děláme, aby žáci mysleli v cizím jazyce:

71. Říkám jim, aby pustili češtinu z hlavy. **ano - ne**
72. Radím žákům, aby se snažili rozumět bez překládání. **ano - ne**